

INFORMACJA DODATKOWA

I	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności
1.	Gmina Otmuchów
1.1	Nazwa jednostki
	Otmuchów
1.2	Siedzibę jednostki
	ul. Zamkowa 6 48-385 Otmuchów
1.3	Adres jednostki
	ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
1.4	Podstawowy przedmiot działalności jednostki
	01.01.2020 – 31.12.2020
2	Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem
	Tak – łączne sprawozdanie obejmuje jednostki: - Urząd Miasta i Gminy w Otmuchowie, - Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie - Zespół Obsługi Szkolnictwa w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa nr 2, Publiczne Przedszkole nr 3 w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Mesznie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Maciejowice, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Kalkowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Grądach, - Szkoła Podstawowa nr 1 w Otmuchowie, - Publiczne Przedszkole w Jasienicy Górnej, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Jamołtowie, - Zespół Szkół w Otmuchowie, - Zespół Przedszkoli w Otmuchowie.
3	Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki nadrzędnej lub jednostki samorządu terytorialnego wchodzi jednostki sporządzające samodzielnie sprawozdanie finansowe
	OBOWIĄZUJĄCE METODY WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO – określone są w Zarządzeniu Nr 55/2019 Burmistrza Otmuchowa z dnia 21.03.2019 r. dotyczących metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego oraz Zarządzenia Nr 102/2019 z dnia 30.05.2019 r. w sprawie sporządzenia sprawozdania finansowego Gminy Otmuchów, Urzędu Miasta i Gminy w Otmuchowie oraz jednostek organizacyjnych. Stosowane przez jednostkę zasady wyceny aktywów i pasywów wynikają z: 1) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, 3) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, 4) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, 5) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji, 6) rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych. 1. Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów Aktywa i pasywa jednostki wycenia się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych według niżej przedstawionych zasad. Przy wycenie majątku likwidowanych jednostek lub postawionych w stan likwidacji stosuje się zasady wyceny ustalone w ustawie o rachunkowości dla jednostek kontynuujących działalność, chyba że przepisy dotyczące likwidacji stanowią inaczej. Środki trwale stanowiące własność jest otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, mogą być wycenione w wartości określonej w tej decyzji. Środki trwale oraz wartości niematerialne i prawne umarza się (amortyzuje). Nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty ich wartości. Odpisy umorzeniowo-amortyzacyjne ustala się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości. Wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu w wartości określonej w tej decyzji, a otrzymane na podstawie darowizny w wartości rynkowej na dzień nabycia. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia. Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych (z wyjątkiem związanych z pomocami dydaktycznymi) podlegają umarzaniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalane są zgodnie ze stawkami określonymi w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. Amortyzacja obciąża konto 400 „Amortyzacja”. Na dzień bilansowy od wartości niematerialnych i prawnych umarzanych sukcesywnie dokonuje się także odpisów z tytułu aktualizacji ich wyceny według art. 32 ust. 4 „ustawy”. Wartości niematerialne i prawne zakupione ze środków na wydatki bieżące oraz stanowiące pierwsze wyposażenie nowych obiektów o wartości początkowej niższej od wymienionej w ustawie o podatku dochodowym dla osób prawnych, a także będące pomocami dydaktycznymi albo ich nieodłącznymi częściami: - traktuje się jako pozostałe wartości niematerialne i prawne, które umarzone są w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii” Ewidencja szczegółowa dla wartości niematerialnych i prawnych ujmowanych łącznie na jednym koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” umożliwia ustalenie umorzenia oddzielnie dla poszczególnych podstawowych i dla pozostałych wartości niematerialnych i prawnych. W korespondencji z kontem 072. Rzeczowe aktywa trwale obejmują: - środki trwale - pozostałe środki trwale

- środki trwałe w budowie (inwestycje)
Środki trwałe to składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz środki trwałe stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki.
Środki trwałe obejmują w szczególności:
nieruchomości, w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, lokale będące odrębną własnością, budynki, budowle, maszyny i urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych.

o środków trwałych jednostki zalicza się także obce środki trwałe znajdujące się w jej użytkowaniu na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości, jeśli występuje ona jako „korzystający” (w zakresie leasingu finansowego).
Środki trwałe w dniu przyjęcia do użytkowania wycenia się:
w przypadku zakupu – według ceny nabycia lub ceny zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości,
w przypadku wytworzenia we własnym zakresie – według kosztu wytworzenia, zaś w przypadku trudności z ustaleniem kosztu wytworzenia – według uśrednionych kosztów dokonanej przez rzeczoznawcę,
w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – według posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a przy ich braku według wartości godziwej,
w przypadku spadku lub darowizny – według wartości godziwej z dnia otrzymania lub w niższej wartości określonej w umowie o przekazaniu,
w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego – w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu,
w przypadku otrzymania środka na skutek wymiany środka niesprawnego – w wysokości wynikającej z dowodu dostawcy, z podaniem cech szczególnych nowego środka.

Na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. Wartość początkowa środków trwałych i dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach. Na dzień bilansowy dokonuje się też odpisów aktualizujących wartość środków trwałych zgodnie z art. 32 ust. 4 „ustawy”.
Wyniki z tej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki.
Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na:
podstawowe środki trwałe na koncie 011 „Środki trwałe”,
pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”.
Podstawowe środki trwałe finansuje się ze środków na inwestycje w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa. Umarzane są (z wyjątkiem gruntów) stopniowo na podstawie aktualnego planu amortyzacji według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.
Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania. Umorzenie ujmowane jest na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”. Amortyzacja obciąża konto 400 „Amortyzacja” na koniec roku.
W jednostce przyjęto metodę liniową dla wszystkich środków trwałych.
Aktualizacji wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia środków trwałych dokonuje się wyłącznie na podstawie odrębnych przepisów, a wyniki takiej aktualizacji odnosi się na fundusz jednostki.
Na potrzeby wyceny bilansowej wartość gruntów nie podlega aktualizacji.
Pozostałe środki trwałe to środki trwałe wymienione w § 6 ust. 3 „rozporządzenia”, które finansuje się ze środków na bieżące wydatki (z wyjątkiem pierwszego wyposażenia nowego obiektu, które tak jak ten obiekt finansowane są ze środków na inwestycje). Pozostałe środki trwałe ujmuje się w ewidencji ilościowo-wartościowej na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” i umarza się je w 100% w miesiącu przyjęcia do używania, a umorzenie to ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”
Środki trwałe w budowie (inwestycje) to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów zliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji. W jednostkach budżetowych do kosztów inwestycji zalicza się w szczególności następujące koszty:
dokumentacji projektowej
nabycia gruntów i innych składników majątku, związanych z budową
badań geodezyjnych i innych dotyczących określenia właściwości geologicznych terenu
przygotowania terenu pod budowę, pomniejszone o uzyski ze sprzedaży zlikwidowanych na nim obiektów
opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy
założenia stref ochronnych i zieleni
nadzoru autorskiego i inwestorskiego
ubezpieczeń majątkowych obiektów w trakcie budowy
sprzątnięcia obiektów poprzedzającego oddanie do użytkowania
inne koszty bezpośrednio związane z budową.
Na dzień bilansowy dokonuje się też odpisów aktualizujących koszty środków trwałych w budowie, a wyniki z aktualizacji odnoszone są na fundusz jednostki.
Zbiory biblioteczne to dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza: dokumenty graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne. Do zbiorów bibliotecznych nie zalicza się materiałów służących pracownikom jednostki, takich jak: katalogi, instrukcje, normy, wydawnictwa urzędowe itp.
Ewidencja zbiorów bibliotecznych prowadzona jest według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych.
Zbiory ujawnione, darowane wycenia się według wartości szacunkowej ustalonej komisyjnie i zatwierdzonej przez kierownika biblioteki. Rozchody wycenia się w wartości ewidencyjnej.
Zbiory biblioteczne bez względu na wartość umarzone są w 100% w miesiącu przyjęcia do używania. Umorzenie ujmowane jest na koncie 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” w korespondencji z kontem 401 „Zużycie materiałów i energii”.
Na dzień bilansowy należności i udzielone pożyczki długoterminowe wyceniane są w kwocie wymaganej zapłaty.
Długoterminowe aktywa finansowe to aktywa finansowe (rozumiane zgodnie z ustawą o rachunkowości jako inwestycje długoterminowe). Obejmują w szczególności:
akcje i udziały w obcych podmiotach gospodarczych,
Na dzień przyjęcia do ewidencji wyceniane są w cenie nabycia lub cenie zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji nie są istotne.

Mienie zlikwidowanych jednostek to rzeczowe składniki majątkowe faktycznie przejęte przez jednostkę budżetową (organ założycielski lub nadzorujący) po zlikwidowanym przedsiębiorstwie państwowym, komunalnym lub innej podległej jednostce, także jednostce budżetowej, do czasu podjęcia decyzji przez organ stanowiący jej o ich przeznaczeniu. Nie dotyczy to mienia po zlikwidowanych jednostkach, które kontynuują działalność. Składniki takiego mienia ujmowane są na koncie 015 „Mienie zlikwidowanych jednostek” według wartości netto wynikającej z bilansu zamknięcia zlikwidowanego podmiotu i załączników do bilansu. Rozchodowane są według wartości określonej w: decyzji/umowie o przekazaniu innym podmiotom, decyzji o przyjęciu do środków trwałych jednostki, dokumencie sprzedaży, dokumencie o likwidacji składników mienia.

Ewidencja analityczna mienia prowadzona jest w postaci specyfikacji majątku ujętego w bilansie zlikwidowanego podmiotu wraz z załącznikami.

Zapasy obejmują materiały

Materiały wycenia się w cenach ewidencyjnych równych cenom nabycia lub zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości. W jednostce wycenia się je w cenach zakupu.

Towary wycenia się w cenach ewidencyjnych równym cenom zakupu.

Jednostka prowadzi ewidencję materiałów: ilościowo-wartościową.

Przyjęcie materiałów do magazynu następuje w: rzeczywistych cenach zakupu,

Rozchód materiałów z magazynu w przypadku prowadzenia ewidencji według rzeczywistych cen zakupu.

Na dzień bilansowy składniki zapasów nabyte przez jednostkę wycenia się według ceny ich zakupu.

Należności krótkoterminowe to należności o terminie spłaty krótszym od jednego roku od dnia bilansowego. Wyceniane są w wartości nominalnej łącznie z podatkiem VAT, a na dzień bilansowy w wysokości wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami.

Odsetki od należności, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w momencie ich zapłaty lub na koniec kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Nie nalicza się odsetek od zaległości podatkowych nieprzekraczających trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej (art. 54 § 1 pkt 5 Ordynacji).

Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Zobowiązania w jednostce wycenia się w zależności od celu sprawozdawczego:

- w zakresie sprawozdania finansowego jednostki – według art. 28 ust. 1 pkt 8 i 8a ustawy o rachunkowości,

Zobowiązania bilansowe zaliczane do zobowiązań finansowych wycenia się według wymaganej kwoty zapłaty

2. Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy jednostki budżetowej ustalany jest zgodnie z wariantem porównawczym rachunku zysków i strat na koncie 860 „Wynik finansowy”.

Ewidencja kosztów działalności podstawowej prowadzona jest na kontach zespołu 4.

Wynik wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (niedobór lub nadwyżka budżetu) wykazywany w bilansie z wykonania budżetu jest ustalany jest na koncie 961 „Wynik wykonania budżetu” poprzez porównanie kasowo zrealizowanych w danym roku dochodów i wydatków budżetowych oraz ujmowanych memoriałowo wydatków niewygasających z końcem roku, ewidencjonowanych na odrębnych kontach odpowiednio: 901 „Dochody budżetu”, 902 „Wydatki budżetu” oraz 903 „Niewykonane wydatki”.

Wynik z wykonania budżetu wykazywany w sprawozdaniu budżetowym Rb-NDS ustalany jest według przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Wykazywana w nim nadwyżka lub deficyt j.s.t. obejmuje dochody określone w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj. z uwzględnieniem środków funduszy pomocowych.

3. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 14/2018 Burmistrza Otmuchowa z dnia 30.01.2018 r. przedmioty w okresie użytkowania dłuższym niż rok lecz o wartości jednostkowej nie przekraczającej 1 500,00 zł, odpisuje się w koszty pod datą przekazania do użytkowania w pełnej wartości początkowej, jako zużycie materiałów lub towarów. Kontrolę i ewidencję tych przedmiotów prowadzi odpowiedzialny pracownik w sposób umożliwiający identyfikację każdego przedmiotu oraz miejsc ich użytkowania i podział osób za nie odpowiedzialnych. Przedmioty o okresie użytkowania dłuższym niż rok o wartości od 1 501,00 zł do 9 999,00 zł umarza się poprzez jednorazowy odpis w pełnej ich wartości w m-cu zakupu i ujmuje się w ewidencji bilansowej na koncie 013 - Pozostałe środki trwałe, o zaliczeniu tych przedmiotów do środków trwałych decyduje kierownik jednostki. Kontrolę i ewidencję tych przedmiotów prowadzi odpowiedzialny pracownik w sposób umożliwiający identyfikację każdego przedmiotu oraz miejsc ich użytkowania i podział osób za nie odpowiedzialnych.

Ponadto, bez względu na wartość jednorazowo umarza się:

1. Książki i inne zbiory biblioteczne,
2. Meble i dywany,
3. Pozostałe środki trwałe (wyposażenie umarza się w 100%).

Przedmioty o wartości równej lub wyższej 10 000,00 zł zalicza się do środków trwałych i umarza metodą liniową raz w roku za pomocą stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych- załącznik nr 1 z dnia 15 lutego 1992 roku. Umorzenia dokonuje się raz na koniec roku. Ewidencję środków trwałych (oraz dokumentację źródłową dotyczącą wyceny środka trwałego) prowadzi pracownik merytoryczny oraz pracownicy odpowiedzialni za przydzielony im majątek. Wartości niematerialne i prawne – o cenie jednostkowej nieprzekraczającej 10 000,00 zł odpisuje się jednorazowo w pełnej wartości w koszty. Pozostałe wartości niematerialne i prawne są umarzone według zasad i stawek amortyzacyjnych ujętych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Umorzenia dokonuje się raz na koniec roku. Ewidencję środków trwałych (oraz dokumentację źródłową dotyczącą wyceny środka trwałego) prowadzi pracownik merytoryczny oraz pracownicy odpowiedzialni za przydzielony im majątek.

4. Gmina posiada zgodnie z Zarządzeniem 169/2016 Burmistrza Otmuchowa z dnia 12.12.2016 r. przyjęte zasady prowadzenia gospodarki materiałowej tj:

Zasady rozliczania paliwa

Zasady rozliczania opału

Zasady rozliczania pozostałych materiałów nie objętych ewidencją ilościowo-materiałową.

Metodologia sporządzania sprawozdania finansowego

1. Sprawozdanie finansowe Gminy Otmuchów, Urzędu Miasta i Gminy w Otmuchowie oraz jednostek organizacyjnych składa się z bilansu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz łącznych bilansów, rachunków zysków i strat, zestawień zmian w funduszu jednostek budżetowych oraz informacji dodatkowej. Sporządzając sprawozdanie finansowe należy dokonać odpowiednich wyłączeń wzajemnych rozliczeń między jednostkami budżetowymi.
2. Wzajemne rozliczenia, o których mowa w punkcie 1 dotyczą wszystkich elementów sprawozdania finansowego:
 - a) w bilansie wyłącza się należności i zobowiązania, jeżeli na koniec roku występują salda;
 - b) z rachunku zysków i strat wyłącza się wzajemne koszty i przychody;
 - c) w zestawieniu zmian w funduszu jednostki wyłącza się wartość nieodpłatnie otrzymanych (przekazanych) środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych.

	<p>Wylączeniu podlegają skutki wzajemnych transakcji, co powoduje eliminację podwójnego ich ujęcia.</p> <p>3. Kierownik jednostki budżetowej wraz z bilansem, rachunkiem zysków i strat oraz zestawieniem zmian w funduszu składa:</p> <p>a) informację dodatkową;</p> <p>b) arkusz wzajemnych rozliczeń, wylączenia, zaewidencjonowane na koncie 976 „Wzajemne rozliczenia między jednostkami”;</p> <p>c) zestawienie należności i odpisów aktualizujących na dzień zamknięcia ksiąg, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia;</p> <p>d) zestawienie zobowiązań na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, którego wzór stanowi załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia;</p> <p>e) zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych – wydruk z programu finansowo-księgowego na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych przed ustaleniem wyniku finansowego i po ustaleniu wyniku finansowego;</p> <p>f) oświadczenie o spłacie pożyczek udzielonych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych zgodnie z zawartą umową;</p> <p>g) oświadczenie o przeprowadzonej inwentaryzacji zgodnie z ustawą o rachunkowości;</p> <p>h) kserokopie zawiadomień z Banku o wysokości salda na wszystkich posiadanych rachunkach bankowych na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych;</p> <p>i) każda pozycja liczbową ujętą w sprawozdaniu finansowym winna w załączeniu do tego sprawozdania zostać opisana jakie jej zdarzenia składają się na jej wynik.</p>
4	Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)
	Gmina Otmuchów Zarządzeniem 9/2013 Burmistrza Otmuchowa z dnia 17.01.2013 r. w celu wyeliminowania wzajemnych zdarzeń gospodarczych pomiędzy jednostkami wprowadziła zasady sporządzania przez jednostki w zakresie wzajemnych wyląceń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu przy sporządzaniu łącznego sprawozdania finansowego.
5.	Inne informacje
II	<p>Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności</p> <p>Łączna wartość gruntów komunalnych Gminy Otmuchów wynosi 10 471 405,79 zł. bez instytucji kultury których stan wynosi 17 160,00 zł. Powierzchnia gruntów komunalnych według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 693,1738 ha. W stosunku do roku ubiegłego nastąpiło zmniejszenie powierzchni gruntów o 1,7174 ha. Z ogólnej powierzchni gruntów komunalnych stanowią grunty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w wieczystym użytkowaniu – 10,9926 ha. 2. w dzierżawie – 42,1122 ha 3. pod drogami – 330,50769 ha 4. zasoby gruntów (działki budowlane, grunty do zagospodarowania) – 62,45611 ha 5. pozostałe (parki, remizy, boiska itp.) – 228,3505 ha. 6. Trwały zarząd – 18,7547 ha. <p>Wykaz jednostek w zakresie danych zawartych o stanie majątku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta i Gminy w Otmuchowie, - Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie, - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie - Zespół Obsługi Szkolnictwa w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa nr 2, Publiczne Przedszkole nr 3 w Otmuchowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Mesznie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Maciejowicach, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Kalkowie, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Grądach, - Szkoła Podstawowa nr 1 w Otmuchowie, - Publiczne Przedszkole w Jasieniczy Górnej, - Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole w Jamołtowiu, - Zespół Szkół w Otmuchowie, - Zespół Przedszkoli w Otmuchowie. <p>Stan środków trwałych został wyrażony w wartości bieżącej (po odliczeniu umorzenia od wartości początkowej) w celu porównania poprawności danych zawartych z danymi w bilansie (wyjątek stanowią grunty które nie podlegają umorzeniu). Przedstawiona analityka rzeczowego majątku trwałego Gminy Otmuchów przedstawia się następująco:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grunty – 10 471 405,79 – wartość przybytku do roku 2019 stanowi – 1 162 130,24, 2. Budyńki, lokale – 71 510 350,37 – wartość przybytku do roku 2019 stanowi – 6 276 299,19, 3. Urządzenia techniczne i maszyny – 1 201 928,68 – wartość przybytku do roku 2019 stanowi – 496 688,67, 4. Środki transportu – 227 075,27 – wartość przybytku do roku 2019 stanowi - 122 827,19, 5. Inne środki trwałe – 177 190,80 – wartość przybytku do roku 2019 stanowi - 74 502,57, 6. Inwestycje rozpoczęte – 15 456 495,41 wartość przybytku do roku 2019 stanowi 414 373,64 – wartość niezakończonych inwestycji <p>Dane zawarte powyżej są bez stanów instytucji kultury.</p>
1.1.	<p>szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia</p> <p>Wartość netto rzeczowego majątku trwałego Gminy Otmuchów i jej jednostek powiększonych o instytucje kultury (Dom Kultury Zamek w Otmuchowie, Miejsko Gminny Dom Kultury w Otmuchowie) wynosi 99 244 415,04 zł na dzień 31.12.2020 r. Podana wartość jest wartością netto tzn. uwzględniającą wielkości umorzeń. W celu ustalenia wartości rzeczywistej należałoby przeprowadzić aktualną wycenę majątku.</p>
1.2	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	Brak danych – nie dotyczy
1.3	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	Wartość gruntów użytkowanych wieczyście na dzień 31.12.2020 r. (bez gruntów przekształconych w prawo własności) nie jest ustalona wycena. Powierzchnia gruntów wynosi:
	- miasto - 9,9236 ha
	- wsie – 1,069 ha
1.4	wartość gruntów użytkowanych wieczyście
	Jednostka użytkowała na podstawie umowy leasingu operacyjnego samochód osobowy Skoda oraz traktor, który nie zaliczał się do środków trwałych jednostki, więc nie był objęty amortyzacją przez jednostkę. Jednostka użytkowała sprzęt komputerowy z Ministerstwa Cyfryzacji oraz sprzęt p-poż z OUW w Opolu. Wartość używanych przez jednostkę obcych środków trwałych – 133 743,05 zł.
1.5	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych

	umów, w tym z tytułu umów leasingu																																																
	Nie dotyczy																																																
1.6	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych																																																
	<p>Odpisy aktualizujące należności jednostki na początku 2020 roku wyniosły 5 306 177,24 zł. W ciągu 2020 roku dokonano odpisu w związku ze spłatą należności w wysokości 322 693,26 zł. Z kolei dokonano zwiększeń odpisów w wysokości 1 192 860,11 zł do których utworzono odpisy których w przeważającej kwocie dotyczy odpis zwiększający w OPS-ie stanowiący należność z tytułu funduszu alimentacyjnego należnego jst i Budżetowi Państwa. Wartość utworzonych odpisów aktualizujących pomniejszono o rozwiązanie przedstawia tabela.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Pozycja</th> <th>Jednostka</th> <th>Stan na początek roku B.O.</th> <th>zwiększenia</th> <th>rozwiązanie</th> <th>stan na koniec roku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie</td> <td>4 110 774,35</td> <td>1 159 254,11</td> <td>10 536,73</td> <td>5 259 491,73</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie</td> <td>132 958,89</td> <td>11 238,98</td> <td>74 931,03</td> <td>69 266,84</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (podatki)</td> <td>984 371,28</td> <td>7 865,36</td> <td>220 404,94</td> <td>771 831,70</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)</td> <td>8 548,38</td> <td>6 602,74</td> <td></td> <td>15 151,12</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (odpady)</td> <td>15 019,68</td> <td>7 824,95</td> <td>5 012,20</td> <td>17 832,43</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)</td> <td>54 504,66</td> <td>73,97</td> <td>11 808,36</td> <td>42 770,27</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Razem</td> <td>5 306 177,24</td> <td>1 192 860,11</td> <td>322 693,26</td> <td>6 176 344,09</td> </tr> </tbody> </table> <p>Gmina Otmuchów nie posiada stanu pożyczek i kredytów zagrożonych.</p>	Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku	1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie	4 110 774,35	1 159 254,11	10 536,73	5 259 491,73	2.	Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie	132 958,89	11 238,98	74 931,03	69 266,84	3.	Urząd Miejski w Otmuchowie (podatki)	984 371,28	7 865,36	220 404,94	771 831,70	4.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	8 548,38	6 602,74		15 151,12	5.	Urząd Miejski w Otmuchowie (odpady)	15 019,68	7 824,95	5 012,20	17 832,43	6.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	54 504,66	73,97	11 808,36	42 770,27		Razem	5 306 177,24	1 192 860,11	322 693,26	6 176 344,09
Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku																																												
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Otmuchowie	4 110 774,35	1 159 254,11	10 536,73	5 259 491,73																																												
2.	Gospodarstwo Komunalne w Otmuchowie	132 958,89	11 238,98	74 931,03	69 266,84																																												
3.	Urząd Miejski w Otmuchowie (podatki)	984 371,28	7 865,36	220 404,94	771 831,70																																												
4.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	8 548,38	6 602,74		15 151,12																																												
5.	Urząd Miejski w Otmuchowie (odpady)	15 019,68	7 824,95	5 012,20	17 832,43																																												
6.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	54 504,66	73,97	11 808,36	42 770,27																																												
	Razem	5 306 177,24	1 192 860,11	322 693,26	6 176 344,09																																												
1.7	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Pozycja</th> <th>Jednostka</th> <th>Stan na początek roku B.O.</th> <th>zwiększenia</th> <th>rozwiązanie</th> <th>stan na koniec roku</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)</td> <td>31 980,00</td> <td></td> <td>6 330,00</td> <td>25 650,00</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)</td> <td>10 000,00</td> <td></td> <td>10 000,00</td> <td>0,00</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Razem</td> <td>41 980,00</td> <td></td> <td>16 330,00</td> <td>25 650,00</td> </tr> </tbody> </table> <p>Stan rezerw w wysokości 25 650,00 przedstawia sprzedaż prawa własności na raty. Rozwiązanie rezerw przedstawia dokonanie zapłaty rat w 2020 roku.</p>	Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku	1.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	31 980,00		6 330,00	25 650,00	2.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	10 000,00		10 000,00	0,00		Razem	41 980,00		16 330,00	25 650,00																								
Pozycja	Jednostka	Stan na początek roku B.O.	zwiększenia	rozwiązanie	stan na koniec roku																																												
1.	Urząd Miejski w Otmuchowie (jednostka)	31 980,00		6 330,00	25 650,00																																												
2.	Urząd Miejski w Otmuchowie (dzierżawy)	10 000,00		10 000,00	0,00																																												
	Razem	41 980,00		16 330,00	25 650,00																																												
1.8	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym																																																
	Zobowiązania długoterminowe wynikające z zaciągniętych pożyczek i kredytów (emisji obligacji) o pozostałym od dnia bilansowego przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego okresie spłaty: <ul style="list-style-type: none"> - powyżej 1 roku do 3 lat – 0,00 - powyżej 3 do 5 lat – 0,00 - pow. 5 lat wynosi 25 175 833,15 zł 																																																
1.9	podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:																																																
	Występują zobowiązania kwalifikowane do leasingu operacyjnego zgodnie z prawem podatkowym w wysokości – 116 901,56 zł. na które składają się następujące zobowiązania: <ul style="list-style-type: none"> - samochód SKODA – 45 510,55 - traktor – 67 086,01 - układ ratalny T-Mobile – 4 305,00 																																																
1.10	Kwota zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego																																																
	Gmina Otmuchów nie posiada zabezpieczenia kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji w formie hipoteki.																																																
1.11	łączna kwota zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń																																																
	Gmina Otmuchów nie dokonała poręczeń i zabezpieczeń bankowych innym podmiotom.																																																
1.12	łączna kwota zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez tę jednostkę gwarancji i potrąceń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń																																																
	Brak danych – nie dotyczy																																																
1.13	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem za nie																																																
	Łączna kwota otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń wyrażona w pieniądzu wynosi 186 553,95 zł. (gwarancję należytego wykonania)																																																
1.14	łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykorzystanych w bilansie																																																
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odprawy emerytalne – 0,00 zł 2. Nagrody jubileuszowe – 17 945,80 zł 3. Ekwiwalenty za niewykorzystany urlop – 13 565,27 zł 																																																
1.15	Kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze																																																
	Wzajemne rozliczenia między jednostkami, wg stanu 63 810,94 zł.																																																
1.16	Inne informacje																																																
2																																																	
	Brak danych – nie dotyczy																																																
2.1	Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów																																																
	Nie dotyczy																																																
2.2	Koszty wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszty wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym																																																

	Przychody które wystąpiły w sposób incydentalny w 2020 roku: - odszkodowania 0,00 zł. Koszty które wystąpiły w sposób incydentalny w 2020 roku: - opłaty sądowe 5 000,00 zł.(opłata od pozwu o rozwiązanie spółki PS Energetyka)
2.3	Kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie Brak danych – nie dotyczy
2.4	Informacje o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Analiza rachunku zysków i strat (później RZiS) pokazuje wzrost przychodów z tytułu działalności podstawowej o 9,5 % oraz zwiększenie kosztów 3,7 % do roku ubiegłego, powyższe dane wpłynęły na ukształtowanie się wyniku finansowego. Uwzględniając wyniki sprawozdania finansowego i zdarzeń gospodarczych jednostki oraz sytuację majątkowo-finansową należy stwierdzić iż nie ma zagrożenia dla prowadzonej działalności w roku następnym po roku przedstawionym w sprawozdaniu finansowym. Jednak w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego badanie rentowności jest bezzasadne gdyż jest najczęściej prowadzą nieodpłatną lub częściowo odpłatną działalność, zależność powstaje od prowadzonej specyfiki działalności danej jednostki tzn. jedne przynoszą stratę inne zysk. Największą cechą RZiS w jednostkach budżetowych, a nawet jego rolą jest rozliczenie przychodów i kosztów w aspekcie zapewnienia równowagi bilansowej, dzięki niemu określić można strukturę oraz dynamikę kształtowania się tych przychodów i kosztów w tych częściach czy pozycjach działalności jednostki samorządu terytorialnego. Analiza przychodów i kosztów jako dotacja otrzymana z budżetu Państwa na zadania zlecone i bieżące realizowane przez jst. Jednym z najważniejszych o ile nie najważniejszym z dochodów w Gminie jest udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, stanowiącym ważny element dochodów jednostki którego zachwianie może spowodować radykalne zmiany w gospodarce finansowej Gminy, w dobie pandemii COVID 19 istniało zagrożenie zmniejszenia wpływów jednak Budżet Państwa nie zredukował w sposób istotny dla gospodarki wpływów z tego dochodu oraz dochody własnej działalności tj. podatkowej, dzierżaw, usług, gospodarką odpadami itp. Rachunek zysków i strat został celowo podzielony na dwie części na które składają się część operacyjna i część finansowa. Część operacyjna bezsprzecznie związana jest z działalnością bieżącą jednostki, pozostałe przychody i koszty operacyjne dotyczą działań które są tylko pośrednio związane z działalnością i mogą ale nie muszą wystąpić w przyszłości tzw. operacje incydentalne np. po stronie przychodów roboty publiczne lub odpisy aktualizacyjne po stronie kosztów. Jednym z ważniejszych elementów RZiS są przychody i koszty finansowe. Przychody finansowe w omawianym RZiS świadczą o odsetkach od nieterminowym regulowaniu należności budżetowych związanych z działalnością bieżącą oraz koszty finansowe powiązane z zadłużeniem jednostki na które znaczny wpływ miały decyzję RPP dotyczącego zmniejszenia stóp procentowych w ramach oddziaływania na gospodarkę finansową poprzez skutki ograniczeń gospodarczych spowodowanych przez COVID-19 spowodowało zmniejszenie kosztów kredytów i pożyczek, obligacji (tzw. pożyczonych pieniędzy) związanych z zadłużeniem jednostki (odsetki od kredytów i pożyczek oraz obligacji – w wysokości 549 864,66zł), a także ściśle związane z działalnością Ośrodka Pomocy Społecznej oraz należności z tytułu funduszu alimentacyjnego (270 695,88 zł). Analiza RZiS Gminy Otmuchów na przestrzeni badanego okresu sprawozdawczego świadczy obraniu słusznego kierunku do prowadzonej podstawowej jego działalności. Należy kontynuować politykę oszczędności i bacznie przyglądać się kosztom z działalności na które bezpośrednio ma wpływ jednostka, uwagę należy zwrócić na zwiększenie kosztów związanych z długim ponieważ w perspektywie 2021 i następnego roku istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo podniesienia stop procentowych dla zamawiania galopujących cen towarów i usług. Działalność Gminy w omawianym okresie można uznać za bardzo dobrą ze względu na realizację zadań związanych z udziałem środków z UE oraz świadczy też że Gmina w sposób możliwie dobry poradziła sobie ze skutkami COVID-19. Działalność podstawowa jest na dobrym akceptowalnym poziomie uwzględniający wzrost przychodów z tytułu dochodów budżetowych. Koszty z tytułu zobowiązań (pożyczek i kredytów) Gminy Otmuchów pozostają na akceptowalnym poziomie i nie stanowią zagrożenia co do możliwości ich regulowania w przyszłym i omawianym okresie sprawozdawczym.
2.5	Inne informacje Ustawodawca nie przedstawił jednolitego wzorca dotyczącego sposobu prezentacji danych w Informacji dodatkowej, ale ważnym elementem jest zapewnienie przedstawienia danych w celu ich poprawnego zrozumienia. W tym celu zasadne należało przedstawić dane dotyczące zobowiązań z tytułu dostaw i usług stanowiące kwotę 2 187 756,70 zł. Należy zaznaczyć iż zobowiązania ujęte w bilansie nie stanowią zobowiązań wymagalnych tzn. takich którym upłynął termin płatności. Zobowiązania z których można częściowo wykreować wynik nie wymieniając każdej pozycji z osobna, przedstawiają się następująco: - zobowiązanie dotyczące Rozbudowy Szkoły Podstawowej w Jarnoławie o hale widowiskowo-sportową (sporne sądowe) – 576 665,79 zł, - zobowiązanie z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi – 474 716,66 zł, - zobowiązanie z tytułu realizacji inwestycji Remont i przebudowa obiektu SANDACZ – 240 221,46 zł, - zobowiązanie z tytułu leasingu samochodu Skoda – 45 510,55 zł, - zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego Ciągnik – 67 086,01 zł, - zobowiązanie z tytułu realizacji inwestycji zakup samochodu pożyczniczego – 79 000,00 zł, - zobowiązanie z tytułu zakupu energii – 192 378,84 zł. - zobowiązanie z tytułu nadpłaty podatków – 357 206,70 zł. Wykaz największych należności ujętych w bilansie: - należności od jednostek związanych z bieżącą działalnością – 34 819,42 zł, - kary pieniężne – 121 303,93 zł, - należności od budżetów – 36 858,11 zł, - należności z tytułu dochodów budżetowych - 2 089 944,81 zł (podatki) pomniejszone o odpis aktualizujący należności - należności z tytułu dochodów budżetowych – 213 885,66 zł (odpady) pomniejszone o odpis - należności z tytułu dochodów budżetowych – 42 272,23 zł (dzierżawy) pomniejszone o odpis - należności z tytułu dochodów budżetowych – 522 125,63 zł (czynsze, usługi GK) pomniejszone o odpis - należności z tytułu funduszu alimentacyjnego – 2 664 419,60 pomniejszone o odpis
3	inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

